

Kategória

Legígéretebb új szervezet

Pályázó szervezet neve

Bakonyi Csillagászati Egyesület

Szervezet alapítása

2018.02.08.

Program célja

A Bakonyi Csillagászati Egyesület 2018-ban alakult, bár klubként 2015 óta működik Veszprém megyében, Ajkán. Megalakulásunkkor fő célunk volt, hogy visszahozzuk a természettudományos ismeretterjesztést, ami a '70-80-as években zajlott a városban. Ezért fontos kiemelni, hogy egyesületünk a megye egyetlen, s jó ideje első csillagászati szervezete. Mi az úrkutatással, csillagászattal s az égbolt megfigyelésével kapcsolatos tudást szeretnénk átadni minden korosztálynak. Kezdeti céljaink közt szerepelt, hogy összefogjuk a téma iránt érdeklődőket: az amatőr-csillagászokat, akik távcsöveikkel kémlelik az eget; s a laikusokat. Ajkán sikerült igazi közösséget teremteni, de formálódik egy Tapolca – Ajka – Veszprém – Várpalota tengely, így a megye nagy részét lefedjük. Megalakulásunk után kifejlesztettük profilunkat. Elsősorban az iskolás korosztályt vonjuk be a csillagászati ismeretterjesztés világába; azonban ugyanúgy várjuk a felnőtteket is. Nyitottság, fiatalos, lendületes csapat, és családi hangulat garantálja folyamatosan bővülő létszámunkat (30-40 fő); és a színes közösséget, amit sikerült létrehozni. 3 éve havonta tartunk foglalkozásokat Ajkán, amiknek fő témája a csillagászati ismeretterjesztés. Az aktualitások mellett tagjaink a ciklikusan ismétlődő előadásainkkal folyamatos képzésben részesülnek a csillagászati megfigyelések terén. Mivel rendezvényeink ingyenesek, így azokat bárki megtekintheti. Ennek köszönhetően egy foglalkozáson akár 70 ember is megfordul; kitelepüléseink alkalmával pedig több száz embert mozgatunk meg. Profilunk másik részét képezik az állandó bemutatók. Itt az érdeklődők nemcsak a távcsövekbe nézhetnek bele, hanem rengeteg szemléltetőeszköz segítségével juthatnak közelebb a kozmosz világához. Ezek lehetővé teszik, hogy rossz idő esetén is teljes értékű, interaktív programot nyújtsunk. Emellett részt veszünk oktatási-, és kulturális intézmények, települések életében; megjelenünk céges napokon; vagy más közösségek által szervezett rendezvényeken.

Tevékenységek

Profilunk kialakításakor 2 dolgot vettünk figyelembe. Egyik a csillagászattal kapcsolatos tudás továbbadása, elsőként az iskolás korosztálynak. Ezért, országosan

másodikként, létrehoztuk a „Távcsövezz otthon” programot. Rengeteg önkéntes felajánlást kaptunk távcsövek, kiegészítő műszerek s mechanikák terén. Ezeket egy kölcsönzési rendszer segítségével meghatározott ideig bárki birtokolhatja. Így foglalkozásainkon szerzett elméleti tudást a gyakorlatban is megerősíthetik: megtanulhatják, hogy kell használni a távcsövet; csillagászati megfigyeléseket végeznek; tájékozódnak az égbolton. Nemcsak gyerekek, hanem felnőtt laikusok is részt vehetnek benne; de profi eszközeink a hozzáértők számára is elérhetők. Mindenkinek lehetővé tesszük, hogy fejlessze magát. Másodikként fontosnak tartottuk, hogy ne csak távcsöves bemutatókat tartsunk, hisz az időjárás-függő. Ehelyett hozzunk létre olyan eszközparkot, amivel rossz idő esetén is képesek vagyunk teljes értékű, interaktív előadásokat tartani. Ennek első eleme egy meteorit-gyűjtemény kialakítása volt, ami ma ~15 kg mintának felel meg. A meteorit az űrből, aszteroidák töredékéből lehullott, majd megtalált, megvizsgált, s beazonosított kőzetdarab. Elsőként ezzel az összeállítással kezdtünk interaktív bemutatókba. Mi vagyunk az első csillagászati egyesület, ami ilyen kollekcióval rendelkezik, és azt a nagyközönség elé tárja. Interaktív, mert az érdeklődők kézbe vehetik, s mikroszkópjaink segítségével megvizsgálhatják őket. E mellé hamar szükséges lett néhány kiegészítő modell a különféle égitestekről. Ehhez beszereztünk egy 3D nyomtatót, így új technológiával kezdtünk makettek előállításába. Ezek – oktatási segédeszközként használva – megkönnyítik az ismeretátadást és tovább segítik az interakciót. De kézzel más szemléltető-eszközöket is készítettünk: egy kráter-moddellel mutatjuk be, mi történik becsapódáskor. 2 Naprendszer-modell is a segítségünkre van. Az egyiknél a bolygók arányossága segít megértetni a méretbeli különbségeket. Az eszközök a laikusoknak könnyen, játékosan tesznek érthetővé bonyolult folyamatokat. Minden modellünk kölcsönözhető, így ifjoncaink is tarthatnak előadást. Új, országosan első és egyedi projektünk a LEGO robot marsjáró program. Ennek keretében a gyerekek egy, a Mars felszínét idéző terepasztalon gyakorolhatják a LEGO-robotok irányítását, miközben belekóstolnak a programozás és az űrkutatás világába, hogy maguk is Mars-kutatókká váljanak. Természetesen egy-egy kozmikus jelenséghez kötődően tartunk csillagászati kitelepüléseket. Legnagyobb távcsövünk teljesítménye megegyezik a Pannon Csillagdáéval, ám mivel mobilis, bárki számára elérhetővé válik. Ezen kívül több, különböző teljesítményű műszer is várja az érdeklődőket ingyenes bemutatóinkon.

Eredmények

Ha az elmúlt 3 évet nézzük, elmondható, hogy olyan eredményeket értünk el, amiket más, hasonló egyesületek csak több 10 év alatt. Előadóink (12 fő) változatos bemutatói annyi embert vonzanak, hogy foglalkozásaink folyamatosan telt házasok. Ez annak is köszönhető, hogy évente hívunk meg a szakmában jártas előadókat. Így vendégünk volt Kereszty Zsolt, a hazai meteoritika szakértője; Szabó Róbert, az MTA doktora, s Marton Gábor csillagász. Emellett nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy előadásokat és csillagászati bemutatókat kapcsoljunk adott kozmikus jelenségekhez, mint a tavalyi

teljes holdfogyatkozás és Mars-közelség. Utóbbira megyei rajzpályázatot hirdettünk „Életem a Marson” címmel. Ezzel több, mint 400 általános iskolás gyereket sikerült megmozgatnunk. Az esemény napjára időzített díjátadó, tudományos előadás és távcsöves bemutató pedig csaknem 1000 embert vonzott Ajkára. A városban több, évente ismétlődő bemutatót is tartunk. Minden tavasszal, a Csillagászat Napján van járdacsillagászat. Nyár elején a „Csillagos égbolt túra” keretében a résztvevők egy éjszakai túrán vehetnek részt, ahol megismerkedhetnek a látható csillagképek mitológiájával; a fotózással; s a kihelyezett távcsöveknél megfigyelhetnek aktuális égi objektumokat. Augusztusban népszerű programunk a „Hullócsillag-vadászat”, ami egy ismert jelenségre, a Perseida-maximumra (ami egy meteoreső) alapoz. Tavaly a múzeumok éjszakáját Várpalotán tartottuk meg, előtte a Múzeumok éjszakáját pedig Ajkán. Ezek a programok rengeteg embert vonzanak, nemcsak a megyéből. Egyesületünk tagjai számára minden évben szervezünk buszos kirándulásokat. Ezen kívül a megyében (és azon kívül) rengeteg intézményben vagy rendezvények keretein belül jelenünk meg, mint programszolgáltató; illetve mi magunk is részt veszünk különböző szakmai konferenciákon, találkozókön. A legtöbb programunk egyedisége garantálja a nagyszámú érdeklődést.

Értékelési szempontok

Az elmúlt 3 évben nagy fokú ismeretségre tettünk szert különböző fórumokon, közösségi oldalakon és médiákban. Folyamatosan szereplünk a helyi és megyei napilapokban; de országos hetilapokban – így például a Nők Lapjában – is írtak már cikket rólunk. Készített velünk riportot a Kossuth Rádió. Állandó szereplői vagyunk a helyi és megyei televíziós csatornáknak, de többször szerepeltünk már a Duna Televízióban is, olyan műsorokban, mint a „Balatoni Nyár”. Mindezt azért, mert mi – a többi, hasonló csillagászati egyesülettől eltérően – újraértelmeztük a természettudományos ismeretterjesztést fogalmát. Fő célunk volt, hogy elszakadjunk attól az általános sztereotípiától, miszerint egy csillagászati egyesület csak és kizárólag távcsöves bemutatókat tart. Ez volt az, amellyel a különböző médiák érdeklődését is sikeresen felkeltettük. Igyekszünk mindig újat adni, s programjaink által fizikai kapcsolatot kínálunk egy olyan éteri világgal, mint az Univerzum. A gyerekek visszajelzései alapján alakítjuk interaktív programjainkat, tehát figyelembe vesszük igényeiket és az adott korosztályra jellemző sajátosságokat. Célunk, hogy minél több játékos elemet beemelve ismertessük meg velük a Kozmosz sokszor bonyolultnak tűnő világát. Több alapító tagunk is a reform-, és alternatív pedagógiákból (elsősorban is az élményközpontú pedagógiából) merítve alkotja meg egyesületünk arculatát, programkínálatát.

Egyéb infó

Hivatkozások a médiából:

<https://www.veol.hu/kultura/helyi-kultura/izgalmas-programmal-keszultek-az-ajkai-csillagaszok-a-holdfogyatkozásra-2384748/>

https://noklapja.nlcafe.hu/noklapja/2018/09/06/hold-volt-hold-nincs-amator-csillagaszokkal-vartuk-az-evszazad-holdfogyatkozását/?fbclid=IwAR0hbHVNVB5XywtOQOmCHri9w5MIkA_EVRn5h-YeVyEvaq1xSXbbFK7MP8

<https://www.veol.hu/kozelet/helyi-kozelet/csillagkozi-kirandulas-a-dozsavarosi-temanapon-2619928/>

<https://www.veol.hu/kozelet/helyi-kozelet/idoutazas-a-zankai-iskolaban-2576353/>

<https://www.veol.hu/kultura/helyi-kultura/otven-kisdiak-ismerkedhetett-meg-a-titokzatos-vilagurrel-2533208/>

<https://www.veol.hu/kozelet/helyi-kozelet/ritka-meteoritok-mutattak-be-bakonyjakon-2409921/>

<https://www.veol.hu/kultura/helyi-kultura/megmozgatta-a-fantaziajukat-az-eletem-a-marson-cimu-rajzpalyázat-2400888/>

<https://www.veol.hu/kozelet/helyi-kozelet/ovodásoknak-tartottak-csillagászati-bemutatót-ajkan-2275823/>

<https://www.veol.hu/vezeto-hirek/urkúti-csillagászati-klub-egyesület-2250967/>

<https://www.youtube.com/watch?v=5xVcygp6zv8>